T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/495
KARAR NO : 2026/474
KARAR TR : 07/09/2026

ÖZET: Hukuk mahkemelerindeki hukukî uyuşmazlıkların çözümünde esas alınacak trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ö. Ö.
Vekili : Av. K. Ö.
Davalı : Van İl Emniyet Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 05/03/2026 tarihinde sevk ve idaresindeki plakalı aracıyla istikametinde seyir halindeyken, plakalı aracın müvekkiline ait araca çarptığını, meydana gelen trafik kazası neticesinde düzenlenen ölümlü/yaralamalı trafik kazası tespit tutanağında müvekkiline asli kusur atfedildiğini; ancak, müvekkilinin makul bir hızda seyrettiğini ve kazanın meydana gelmesinde asıl kusurun sağ taraftan yüksek hızla kavşağa giren karşı tarafta olduğunu, dolayısıyla kaza tespit tutanağının hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğunu ileri sürerek, iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Van 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 16/03/2026 tarih ve D.İş.2026/10, K.2026/9** sayılı kararı ile, 6100 Sayılı HMK'nin 114/1-b, 115/1. ve 115/2. maddeleri uyarınca davanın idari yargının görev alanına girmesi ve dava şartı olan yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine, karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

> *"Dosyanın incelenmesinde: davacının 05/03/2026 tarihinde, Ö. Ö. sevk ve idaresindeki plakalı araç ile Gölbaşı Cad. İstikametine doğru seyir ederken sağ tarafında bulunan istikametinden oldukça yüksek hızla gelen plakalı araçların kaza yaptıkları, davacının dilekçesinde kaza sonrası tutulan tutanağa itiraz mahiyetinde olduğu anlaşılmıştır.*
>
> *2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. Maddesinde; a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları," idari dava türleri arasında sayılmıştır. Buna göre, idari işlemlerin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözüm yeri idari yargı yerleridir. Davaya konu edilen olayda; davacının kaza sonrası tutulan kaza tespit tutanağına itiraz ettiği anlaşılmaktadır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden lvahe/o - iQuGimG - UmhDb0Q - 0qg+bc= ile erişebilirsin

İstanbul 13. Ceza Dairesinin 2022/528 Esas 2022/621 Karar sayılı ilamında " Düzenlenen trafik kazası tespit tutanağının idari işlem niteliğinde olduğu, Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 10/10/2013 Tarih ve 2013/17635 Esas, 2013/23320 Karar sayılı kararında da belirtildiği üzere maddi hasarlı kaza tespit tutanağının iptaline ilişkin istemin Sulh Ceza Mahkemesinde görülmesi olanağı bulunmadığı, idari işlem niteliğinde olan trafik kazası tespit tutanağının iptaline ilişkin istemin idari yargıdan talep edilebileceği, Söz konusu işlemde kamu gücü kullanılmaktadır; bu idareler hukuki rejim anlamında kamu hukukuna tâbidirler. Böyle bir davanın ise idari yargıda görülmesi gerekmektedir. Bir mahkemenin görevli olup olmadığı hususu kamu düzenine ilişkin olup açıkça veya hiç ileri sürülmese de re'sen nazara alınır." belirtildiği üzere Dava konusu talebin idari işlemin iptali niteliğinde olduğu ve bu hususun Mahkemece resen dikkate alınması gerekli dava şartı olduğu, eldeki davada İdare Mahkemesinin görevli olduğu anlaşılmakla dava dilekçesinin usulden reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir."

3. Davacı vekili, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Van 5. İdare Mahkemesi 13/05/2026 tarih ve E.2026/354 sayılı kararı** ile, tespit tutanağının iptali istemine yönelik açılan davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davacı tarafından, sevk ve idaresindeki plakalı araç ile istikametine doğru seyir halindeyken, Gölbaşı 1. sokak istikametinden gelen plakalı araçla karışmış olduğu maddi hasarlı ve yaralanmalı trafik kazası neticesinde düzenlenen 05/03/2026 tarihli kaza tespit tutanağının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda aktarılan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Bu düzenlemelere göre, trafik kazası tespit tutanağı, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup, idari işlem niteliği de bulunmayan bu belgenin, adli yargı yerlerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların görümü sırasında o mahkemelerce değerlendirilecek olduğundan, kaza tespit tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır.

Bu durumda, davacı tarafından, trafik kazası tespit tutanağına itirazen açılan ve idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmayan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 13/04/2026 tarihli ve E:2026/87, K:2026/200 sayılı kararı da bu yöndedir..."

5. Van 5. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyası, ekinde adli yargı dosyasının sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden lvahe/o - iQuGimG - UmhDb0Q - 0qg+bc= ile erişebilirsin

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Trafik kazalarına el koyma ve bilirkişilik"* başlığını taşıyan 83. maddesi şöyledir:

"Trafik kazalarına;

a) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

b) Kazanın oluş nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur.

Trafik zabıtasının görevli olmadığı veya bulunmadığı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutanağı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

Karayollarında meydana gelen ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında tarafların anlaşması halinde ve fiil başka bir suç oluşturmuyorsa adli kovuşturma yapılmaz ve Türk Ceza Kanununun 565 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde; trafik zabıtası veya genel zabıta; iz ve delilleri kaybolmayacak şekilde işaretledikten ve gerekli işlemleri yaptıktan sonra, karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir.

Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yaratan yaralanmalı kazalar neden olmuş ve bu kaza can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçiş verilemiyorsa Cumhuriyet savcısının gecikeceğinin anlaşılması halinde, gerekli işaretlemeler yapılıp araç ve ölüler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır.

Trafik zabıtası, usul kanunlarına göre görevlendirilirse, trafik kazalarında bilirkişilik yapar.

Trafik kazaları, kaza tahkik memurluğu, bilirkişilik ve bunlarda aranacak şartlar ile diğer esaslar yönetmelikte gösterilir."

7. 2918 sayılı Kanun'un *"Görevli ve Yetkili Mahkeme"* başlıklı 110. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir."

8. 2918 sayılı Kanun'un *"Suç ve ceza tutanakları"* başlıklı 114. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/1/1985-KHK 245/13 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985-3176/13 md.)

(Değişik birinci fıkra: 3/5/2006-5495/3 md.) Bu Kanunda yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenlenir.

Birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.

(Değişik fıkra: 3/11/1988-3493/48 md.) Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanağın bir sureti ilgili mahkemeye 7 iş günü içinde gönderilir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden lvahe/o - iQuGimG - UmhDb0Q - 0qg+bc= ile erişebilirsin

(Mülga dördüncü fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)
(Mülga beşinci fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)
(Mülga altıncı fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)
(Mülga yedi ve sekizinci fıkralar: 3/11/1988 – 3493/48 md.)
Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.
(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/32 md.) Trafik para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilatın saymanlık hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir"

9. 2918 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin, *"Trafik Kazalarına El Konulması"* başlıklı 154. maddesi şöyledir:

"Trafik kazalarına el konulmasında aşağıda gösterilen esas ve usuller uygulanır.
a) Trafik kazalarına;
1) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,
2) Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma),
El konulur.
Trafik zabıtasının görev alanı dışında kalan yerler ile el koyamadığı durumlarda, trafik kaza tespit tutanağı, örneğine uygun olarak mahalli zabıta tarafından düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.
b) Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde;
Trafik zabıtası ve genel zabıta; iz ve delilleri bozmayacak şekilde belirleyip işaretledikten ve gerekli tespitleri yaptıktan sonra, karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir.
Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü veya ölümle sonuçlanabilecek şekilde yaralanmalı bir kazaya neden olmuş ve bu kaza can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçit verilemiyor ise; cumhuriyet savcısının gecikeceğinin anlaşılması halinde, gerekli işaretleme ve tespitler yapılarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır."

10. Yönetmeliğin *"Trafik Kazalarına ilişkin işlemler"* başlıklı 156. maddesi şöyledir:

" (Değişik:RG-21/3/2012-28240)
Trafik kazaları ile ilgili olarak yapılacak işlemlerde aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır.
a) Trafik kazası tespit tutanağının düzenlenmesi
1) Örneğine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karışan sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen diğer hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir. Tutanağa kazazedelerin olay yerindeki ölüm veya yaralanma durumu işlenir.
Trafik Kazası Tespit Tutanağı; soruşturma evrakına eklenmek, dosyasında saklanmak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir.
Trafik kazası tespit tutanağının düzenlenmesi ile tutanakta yer alan bilgilerin bir veri tabanında toplanmasına ve bu bilgilerin ilgili taraflarla paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Emniyet Genel Müdürlüğünce belirlenir.
2) Trafik kazası tespit tutanağı düzenlemeye 154 üncü maddenin (a) bendi gereğince trafik zabıtası ve genel zabıtanın görevli personeli yetkilidir.
Tutanaklar en az iki görevli tarafından düzenlenir. Hafif yaralanmalı veya hasarlı kazalarda tek görevli tarafından rapor şeklinde de düzenlenebilir.
Ancak, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araçların karıştığı trafik kazalarında bir askeri temsilcinin bulundurulması mecburidir.
3) Tutanak düzenleyenler, tutanakta taraflar için kusur oranı belirtmeksizin sadece kazanın oluşumunda kimin hangi trafik kuralını ihlal ettiğini belirtirler.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden lvahe/o - iQuGimG - UmhDb0Q - 0qg+bc= ile erişebilirsin

4) Karayolu üzerinde ölüm veya yaralanma ile sonuçlanıp, olay yerindeki iz ve delillerin tespit ve değerlendirilmesi sonucunda trafik kazası olduğu anlaşılan durumlarda; kazaya karışan taraf veya unsurlardan birinin, birkaçının ya da tamamının olay yerinden ayrılmış olması halinde de trafik kazası tespit tutanağı düzenlenir.

5) Önceden meydana gelmiş veya olay yerinden kaldırılmış araçların karıştığı ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan kazalar için trafik zabıtası ve genel kollukça hasar tespitine dair kazaya karışanlara verilmek üzere tutanak veya rapor düzenlenmez. Bu durumlarda hasar tespitleri ilgililerin sigortalarına veya yetkili mahkemelere başvurmaları suretiyle yapılır.

Ancak;

Can, mal ve trafik güvenliğini etkileyen veya yolun trafiğe kapandığı maddi hasarlı trafik kazalarında, kazaya karışanların kazanın oluşuna göre iz ve delilleri işaretleyerek, mümkün olduğu takdirde olay yerinin fotoğraflarını çekerek araçlarını en yakın ve uygun yerlere çekmeleri,

Karayolu üzerinde birden fazla sayıda aracın karıştığı sadece maddi hasarla sonuçlanan ve tarafların bu Yönetmelik çerçevesinde Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı düzenlemediği trafik kazalarında; taraflara ait araçlardan en az birinin olay yerinde bulunması ve olay yerindeki iz ve delillerden kazanın oluşumu ile o yerde meydana geldiğine kanaat getirilmesi,

hallerinde görevlilerce trafik kazası tespit tutanağı düzenlenir.

b) Kaza istatistikleri

Kazaların nedenlerini tespit etmek ve alınacak tedbirlerin belirlenmesinde kullanılmak üzere, trafik kazası tespit tutanaklarındaki bilgilerden yararlanılarak, kazaya el koyan birimlerce örneğine uygun istatistik formu düzenlenir.

Düzenlenen istatistik formları, her ilde şehiriçi trafik denetleme şube müdürlüklerinde toplanarak, il genelinde değerlendirmesi yapıldıktan sonra Emniyet Genel Müdürlüğüne gönderilir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Nesrin ŞENGÜN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/09/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, maddi hasarlı ve yaralanmalı trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle açılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden lvahe/o - iQuGimG - UmhDb0Q - 0qg+bc= ile erişebilirsin

14. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

15. Bu düzenlemelere göre, trafik kazası tespit tutanağı, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümünde esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup, idari işlem niteliği taşımayan bu belgenin, adli yargı yerlerinde (hukuk mahkemelerinde) çözümlenecek uyuşmazlıkların görümü sırasında o mahkemelerce değerlendirilecek nitelikte olduğundan, maddi hasarlı kaza tespit tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi imkânı bulunmamaktadır.

16. Bu durumda, davacı tarafından, trafik kazası tespit tutanağına itirazen açılan ve idari yargı yerinde görülmesi imkânı bulunmayan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Van 5. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Van 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 16/03/2026 tarih ve D.İş.2026/10, K.2026/9 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna,

B. Van 5. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Van 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 16/03/2026 tarih ve D.İş.2026/10, K.2026/9 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/09/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan GÜLEÇ	Bayram ŞEN	Döndü Deniz BİLİR	Nesrin ŞENGÜN

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden lvahe/o - iQuGimG - UmhDb0Q - 0qg+bc= ile erişebilirsin